

ДЕМИДЕНКО А. П.

НА МУЗИЧНИЙ ОЛТАР УКРАЇНИ. ВОЛОДИМИРУ РОЖКУ – 70!

Скажу відразу: наш ювіляр невгамовний і такий ще молодий на свій уже дорослий вік. І це радує.

Музика – справа й сенс його життя. Його натхнення і корона. Він перед нею сповідується, нею живе, нею схвильований назавжди. Й огортає її всіма гранями свого благодатного таланту.

Про нього мені легко говорити: знаю давно, випадало зустрічатися за різних обставин. Пригадую стишеним і по-батьківськи турботливим серед зграйок студентської юні. З проростаючими нотками криці в голосі й рішучим при обстоюванні інтересів національної культури, у принципових диспутах із колегами, опонентами. Бачив його дотепним і зовсім домашнім у дружньому колі. Іноді – пригніченим, з обвислим шкіряним портфелем... А то – рвйним, розкритим, як птаха у леті, коли його руки харизматично чаклюють у диригентському драйві і перед одухотвореним хором – таким запам'ятався найбільше.

І в усіх цих іпостасях постає одна й та ж невтомна творча особистість – відомий український хоровий маестро, визнаний авторитетний учений, педагог та громадський діяч Володимир Іванович Рожок, який зробив своє ім'я сам.

Багатовимірний дар майстра, народжений історичною Чернігівщиною, ось уже кілька десятиліть щедро і славно слугує музичному мистецтву українського народу. Та було б оманливо гадати, що це державне й людське визнання прийшло до нього по зоряній доріжці. Власне, Шевченкове «Борітеся – поборете!» – його дороговказ.

А починалося все із глухої сільської школи та закінчення з відзнакою кількох профільних вишів. Як результат – набуття ним класної освіти, що стала гарним опертям в обраній царині.

Це глибокий професіонал і ерудит свого покликання. Та підкорене лише стимулює в пошуку нових знань, у прагненні вдосконалюватися.

Упродовж усієї кар'єри Володимир Рожок шукає й знаходить таланти. Вважав і вважає для себе за честь їх підтримувати. Допомогає своїми професійними консультаціями, порадами, проявляючи творчу ініціативність, сміливість, а часто й завдячуючи своєму службовому впливу.

Скільки яскравих обдарувань він підняв на високе крило. Скільки відомих діячів, артистів, музикантів зберіг для рідної культури. Скільки душі й незгасного завзяття віддав музично-театральному мистецтву України, дбаючи про його розвиток.

У якому б службовому статусі пан Рожок не перебував – початкуючим кандидатом наук чи поважним державним мужем, у ранзі відповідального дипломата за рубежем, заступником міністра культури України, а чи на нинішній посаді багаторічного обраного ректора ушлявленої, однієї з найкращих в Європі Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, він незмінно залишається людиною. Світлою, скромною, доброзичливою. Що в наш розхитаний, непевний час ой як много значить! А ще – беззастережним лицарем її величності Музики.

І з верховіття наших мистецьких взаємин і не набридливої дружби буде цілком справедливо зазначити, що Володимир Рожок, наперекір усьому, досконалий оптиміст на цій землі. Хоча й прагматик теж.

У своїй діяльності добре самоорганізований. З активним потенціалом життєвої й креативної енергії. Уміє почути і досягнути мети. Ніколи не напружував побутовими темами. У спілкуванні – приємний, комфортний, викликає довір'я...

В. Рожок цікавий і показовий учений – дослідник і практик диригентської творчості й музичного виконавства. Хорове мистецтво – особливе в палітрі майстра. Коли слухаєш цей вражаючий, широковідомий в Україні і Європі хор хлопчиків Київської середньої спеціалізованої школи-інтернату імені Миколи Лисенка, ці ангельські душі, озвучені небесами й виплекані серцем і талантом свого художнього керівника – витонченого диригента-хормейстера Володимира Рожка, здається, перебуваєш у раю. А коли дивишся на них, то здається, що бачиш хор юних співаючих ластівок, які у своїх природних чорно-білосніжних фраках елегантно вишикувалися-виструнчилися перед польотом. І від цього – ще прекрасніші.

Це він, професор В. Рожок, разом зі своїми хоровими вундеркіндами підготували вражаючі програми європейських і світових шедеврів, перлин української класики, різностильової модернової музики зарубіжних і вітчизняних композиторів і тріумфально виступили в престижних залах, завоювали такі потрібні нам перемоги, лауреатства на гучних міжнародних конкурсах і фестивалях в Іспанії, Франції, Швейцарії, багатьох інших країнах.

Якось перед самісіньким початком їхнього концерту в Національній філармонії я почув за кулісами тихе звернення художнього керівника до своїх вихованців: «Дорогі діти! Музика вчить гідності, веде до світла і любові. Пам'ятайте про це завжди».

Непроминущою пристрастю, неодцвітаючим захопленням назвав Володимир Іванович свою співпрацю з цим віртуозним хоровим колективом.

З-під пера В. Рожка вийшли ґрунтовні монографії, резонансні музикознавчі дослідження, аналітичні доповіді, аналізи, впливові статті, актуальні розвідки, численні рецензії. Але не буду переходити шлях критикам: це їхній хліб аналізувати наукові праці й деталізувати доробок музичного метра.

На моє запитання: «Що таке елітарна музика?» він зізнався, – думаю, це його світоглядна позиція, – що не є апологетом такого досить штучного, кимось нав'язаного поділу. Проте переконаний: справжня музика має надихати і професіоналів, і простих шанувальників. Як приклад, назвав «Щедрик» Миколи Леонтовича.

Незважаючи на щільну основну зайнятість, Володимир Рожок встигає майже скрізь – цього вимагає панорамна суспільно-громадська його діяльність. То він на музичних орбітах із популярними лекціями в областях або читає доповідь на представницькому форумі; то його чекають як доку-експерта чи він зустрічається з іноземними делегаціями, видатними митцями, то очолює журі Міжнародного конкурсу або відкриває музичний фестиваль; то гастролює зі своїм ангельським хором чи оббиває пороги великих (і не дуже) кабінетів, щоб допомогти молодим талантам; то переглядає прем'єрні театральні вистави, концертні новинки – або у творчій нічній задумі й муках працює за письмовим столом; то репрезентує наше мистецтво на знакових міжнародних конгресах, симпозіумах та конференціях, сприяючи розвою та утвердженню української національної художньої культури в Європі і світовому співтоваристві.

«А як же бути з недоліками В. І. Рожка?» – резонно дорікне хтось із вас. Звичайно ж, вони в нього є, як і в кожного з нас. Але ці мінуси в абсолютній меншості порівняно з його плюсами. І це – істина, друзі.

У його долі – дві Музики. Кожна з них – висока його Муза. Жодну з них він ніколи не зрадив. Ім'я першої ви вже... здогадалися. Ім'я другої люб'язно називаю: Алла Петрівна, вірна дружина і найдорожчий друг, чудова піаністка, професіонал.

Роки, роки – вокзали і причали.
Летить наш час крізь віру і крізь зло.
І щастя нам не вимолить сльозами...
І щоб грядущі потім не сказали,
Що просто нас на світі не було!

(Андрій Демиденко)

У народного артиста України, доктора мистецтвознавства, члена-кореспондента Національної академії мистецтв України, професора Володимира Рожка є чим позвітувати, є що показати, є що покласти на музичний олтар України.

Тож з роси і води Вам, Володимире Івановичу! І літ – за безобрій!

Останньою крапкою в цих начерках до портрета, дорогі читачі, я ставлю великі й зболені слова-карби нашого шановного митця й науковця Володимира Рожка на останньому з'їзді Національної всеукраїнської музичної спілки, які зірвали залу: «Культура, як і мова, – духовний хребет нації. Руйнується культура – руйнується народ...».